

למקום זה לשלט על ישראל ולהחריב את בית המקדש, ומשום שנתנה להם רשות לשלט, וכתוב על אלה אני בוכיה. סוד הדבר - זה צד המאפה שנתנה להם רשות לשלט אני בוכיה, זו רוח הקדש שנקראת אני.

ואם תאמר, הרי כתוב (דברים כח) אלה דברי הברית - כף זה בודאי, שכל אלה לא מתקיימים אלא מתוך אלה ששם כל הקללות שרויות, כמו שבארנו שהוא ארור, ולכן הקדים ואמר אלה, שעומד למי שעובר על דברי הברית.

אלה המצות אשר צוה ה' (ויקרא כח), משום שכל מצוה של התורה לטהר את האדם, ולא יסטה מדרך זו, וישמר משם ויפרד מהם. ואם תאמר, (בראשית ו) אלה תולדות נח - כף הוא ודאי, שהרי יצא חם, שהוא אבי כנען, וכתוב (שם ט) ארור כנען, והוא סוד זה של אלה.

ורבן (וכל אלה התור פסלת הזקב, ועל זה כתוב מי אלה, ישראל כאשר יגשו את העגל) כתוב ויאמרו אלה אלהיך ישראל, וכל אלה התור פסלת הזקב. אהרן הקריב זהב שהוא צד שלו שכלול הוא בחזק האש, והכל אחד, וצד זה זהב ואש. (להגביר) רוח טמאה שנמצאת תמיד במדבר, מצאה מקום באותו זמן להחזיק בו.

ומה שהיו ישראל טהורים מאותה זממה ראשונה שהטיל בעולם, שגרם מות לעולם, כשעמדו על הר סיני, אחר כף חזרו, וגרם להם כמו מקדם לטמא אותם ולהתחזק עליהם, וגרם להם מות ולכל העולם לדורותיהם אחריהם. זהו שכתוב (תהלים פב) אני אמרתי אלהים

לאתר דא לשלטא על ישראל, ולהחריב את בית המקדש, ובגין דאתייהיב לון רשו לשלטא, (ס"א כתיב, איכה א) על אלה אני בוכיה, רוא דמלה דא סטרא דמסאבא דאתייהיב לון רשו לשלטא) אני בוכיה, דא רוח קדשא דאקרי אני.

ואי תימא, הא כתיב, (דברים כח) אלה דברי הברית. הכי הוא ודאי, דכל אלין לא מתקיימי, אלא מגו אלה, דתמן כל לוטין שריין, כמה דאוקימנא דאיהו ארור. ובגין דא אקדים ואמר אלה, דקיימא למאן דעבר דברי הברית.

אלה המצות אשר צוה ה', (ויקרא כז) בגין דכל פקודא דאורייתא לאתדפא בר נש, ולא יסטי מאורחא דא, ויסתמר מתמן, ויתפרש מנייהו. ואי תימא (בראשית ו) אלה תולדות נח. הכי הוא ודאי, דהא נפק חם, דאיהו אבי כנען, וכתיב, (בראשית מט) ארור כנען ואיהו רזא דא דאלה.

ועל דא (ס"א כל הני התובא סוספיתא ודהבא, ועל דא כתיב מי אלה, ישראל בד עכרון עגלא) כתיב ויאמרו אלה אלהיך ישראל, וכל הני התובא סוספיתא ודהבא. אהרן קריב דהבא, דאיהו סטרא דיליה, דכליל איהו בתוקפא דאשא, וכלא חד, וסטרא דא דהבא ואשא. (ד"א ל"ג לאתתקפא) רוח מסאבא, דאשתפח תדיר במדברא, אשפח אתר בההוא זמנא, לאתקפא ביה.

ומה דהווי ישראל דכין מההוא זממא קדמאה דאטיל בעלמא, דגרים מותא לעלמא, בד קמו על טורא דסיני, לבתר אהדרו, וגרים לו כמלקדמין, לסאבא לון, ולאשתתקפא עלייהו. וגרים לון מותא, ולכל עלמא, דדריהון בתרייהו. הדא הוא דכתיב, (תהלים פב)

אָנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו' אַכֵּן כְּאֵדָם וְגו'.
 זַעַר דָּא כַד חָמָא יַעֲקֹב לְיִרְבְּעָם בְּן נֹבֵט
 דְּעֵבֵד פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, וְאָמַר אֵלֶּה
 אֱלֹהֵיךָ, אֲזִדְעִזֶּע, וְאָמַר מִי אֵלֶּה. כַּד בְּעָא
 לְבַתֵּר לְבִרְכָא לֹוֹן, בְּרִיף לִיה (כ"א לְשִׁכְנִיתָא בְּקִדְמִיתָא,
 וּלְבַתֵּר) בְּרִיף (לִזוֹן) לְבִנּוּי. פִּיּוֹן דְּבְרִיף לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיף הוּא בְּקִדְמִיתָא, לְבַתֵּר מֵהוּא אַתֵּר
 דְּבְרִיף בְּקִדְמִיתָא, בְּרִיף לֹוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 הַמְלֵאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע וְגו'.

אַתֶּם וְגו', אַכֵּן כְּאֵדָם וְגו'.
 זַעַר זֶה, כְּשֶׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת יִרְבְּעָם
 בֶּן נֹבֵט שְׂעוּבָד פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת
 וְאָמַר אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ, הַזְדַּעְזַע
 וְאָמַר מִי אֵלֶּה. כְּשֶׂרָצָה אַחַר כֶּף
 לְבָרְכֶם, בְּרַף אֶת [הַשְּׂכִינָה בַתְּחִלָּה]
 וְאַחַר כֶּף בְּרַף [אֶת] בְּנָיו. פִּיּוֹן
 שְׂבָרַף אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא
 בַּתְּחִלָּה, אַחַר כֶּף מְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שְׂבָרַף בַּתְּחִלָּה בְּרַף אוֹתָם. זֶהוּ
 שְׂכָתוֹב הַמְּלֵאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל
 רָע וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה לח)
 וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. הֲרִי פְרוּשָׁה שְׁלֵא
 יִתְפַּלֵּל אָדָם רַק סְמוּךְ לַכֶּתֵל, וְלֹא
 יִהְיֶה דָבָר חוּצָן בֵּינוֹ לְבֵין
 הַכֶּתֵל, שְׂכָתוֹב וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו
 אֶל הַקִּיר. מַה שׁוֹנָה בְּכֻלָּם
 שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלָּה, שְׁלֵא כְּתוּב
 בָּהֶם וַיִּסַּב פָּנָיו אֶל הַקִּיר? שֶׁהֲרִי
 דִּי לוֹ לומר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה', שֶׁהֲרִי
 מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה, הוּא מְכוּן
 דַּעֲתוֹ פְּרָאוּי, שֶׁהֲרִי כְּתוּב בְּמִשָּׁה
 (במדבר כב) וַיִּתְפַּלֵּל מִשָּׁה אֶל ה',
 וַיִּצְעַק מִשָּׁה אֶל ה', וְלֹא כְּתוּב
 וַיִּסַּב פָּנָיו. כֵּאֵן בְּחֲזַקְיָהוּ מַה
 הִטְעַם וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר
 וְאַחַר כֶּף וַיִּתְפַּלֵּל?

אַלְּא סוּד הַדְּבָר הוּא, שְׁשִׁנְיֹו,
 חֲזַקְיָהוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא הִזְיָה נְשׁוּי,
 וְלֹא הִזְיָה לוֹ אִשָּׁה וְלֹא הוּלִיד
 בְּנִים, מַה כְּתוּב? וַיִּבֵּא אֵלָיו וְגו'
 פִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה. וְשִׁנְיֹו,
 פִּי מֵת אַתָּה - בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא
 תַחֲיֶה - בְּעוֹלָם הַבָּא. מַה
 הִטְעַם? מִשּׁוּם שְׁלֵא הוּלִיד בְּנִים.
 שְׂבָרָא מִי שְׁלֵא מִשְׁתַּדֵּל לְהוּלִיד
 בְּנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא מִתְקַים
 בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק
 בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּמִתְגַּרְשָׁת
 נְשַׁמְתוֹ בְּעוֹלָם [הַבָּא], וְלֹא מוֹצֵאת
 מְנוּחָה בְּמְקוֹם בְּעוֹלָם, וְזֶהוּ
 הַעֲנֵשׁ שְׂכָתוֹב בַּתּוֹרָה (ויקרא כ)

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ
 פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. הָא
 אוּקְמוּיָה, דְּלֹא לְצַלִּי בַר נֶשׁ אֶלֶּא סְמוּךְ
 לְכוֹתֵלָא, וְלֹא יִהְיֶה מְלָה חֲצִיץ בֵּינֵיהּ לְבֵין
 פּוֹתֵלָא. דְּכְּתִיב וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר.
 מֵאִי שְׁנָא בְּכֻלָּהוּ דְּצַלִּי צְלוֹתָא, דְּלֹא כְּתִיב
 בְּהוּ וַיִּסַּב פָּנָיו אֶל הַקִּיר, דְּהָא דִּי לִיה דְּיִימָא
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה', דְּהָא מָאן דְּמִצְלִי צְלוֹתָא,
 אִיהוּ כְּווֹן דַּעֲתִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, דְּהָא כְּתִיב
 בְּמִשָּׁה, (במדבר יא) וַיִּתְפַּלֵּל מִשָּׁה אֶל ה'. (שמות יא)
 וַיִּצְעַק מִשָּׁה אֶל ה' וְלֹא כְּתִיב (דף רכז ע"ב) וַיִּסַּב
 פָּנָיו. הָכָא בְּחֲזַקְיָהוּ, מֵאִי טַעְמָא וַיִּסַּב
 חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר, וּלְבַתֵּר וַיִּתְפַּלֵּל.

אַלְּא רְזָא דְּמְלָה אִיהוּ, דְּתַנִּינָן, חֲזַקְיָהוּ
 בְּהוּא זְמַנָּא לֹא הָוָה נָסִיב, וְלֹא הָוָה
 לִיה אֲנָתוֹ, וְלֹא אוּלִיד בְּנִין, מַה כְּתִיב, (ישעיה
 לח) וַיִּבֵּא אֵלָיו וְגו' פִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה,
 וְתַנִּינָן פִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיֶה
 בְּעוֹלָם הַבָּא. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּלֹא אוּלִיד
 בְּנִין.

דְּבָרָא מָאן דְּלֹא אֲשַׁתְּדַל לְאוּלָדָא בְּנִין בְּהַאי
 עֲלָמָא, לֹא מִתְקִיִּים בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְלֹא
 יִהְיֶה לִיה חוּלְקָא בְּהוּא עֲלָמָא. וְאַתְתַּרְכַּת
 נְשַׁמְתִּיָּה בְּעֲלָמָא (דְאַתִּי), וְלֹא אֲשַׁכַּחַת נְיִיחָא